

PRIOPĆENJE ZA JAVNOST

u povodu objavljivanja novog broja publikacije
Croatian Economic Outlook (br. 71, rujan 2017.)

Hrvatsko gospodarstvo nastavilo je s oporavkom tijekom prve polovice tekuće godine, a najnovije prognoze Ekonomskog instituta, Zagreb sugeriraju nastavak ovog trenda i u nadolazećem razdoblju, uz nešto višu stopu rasta u odnosu na 2016. godinu. Potaknuti prije svega rekordnom turističkom sezonom, ali i povećanjem potrošačkog optimizma, rastom raspoloživog dohotka, stabilnim tečajem kune prema euru te očekivanim rastom glavnih trgovinskih partnera, istraživači Ekonomskog instituta, Zagreb u najnovijem broju publikacije *Croatian Economic Outlook* najavljuju **blago ubrzanje stope rasta BDP-a s 3,0 posto u 2016. godini na 3,1 posto u ovoj te 3,3 posto u 2018. godini.**

Kao i u prethodnom razdoblju, domaća potražnja glavni je generator rasta, dok se nakon pet uzastopnih godina pozitivnog doprinosa u iduće dvije godine očekuje negativan doprinos neto vanjske trgovine ekonomskom rastu, ponajprije zbog ubrzanja rasta uvoza. S obzirom na rast potrošnje te veliku uvoznu komponentu potrošnih dobara, uvoz bi trebao nastaviti snažno rasti, i to po stopi od 10,4 posto u ovoj i 6,9 posto u 2018. godini, dok se usprkos snažnom rastu izvoza usluga te stabilnom rastu izvoza roba ipak očekuju nešto skromnije stope rasta izvoza, 8,2 posto u 2017. i 5,7 posto u 2018. godini. Unatoč tome, zbog očekivanog povećanja rezervacija za gubitke bankarskog sektora, iza čega najvjerojatnije stoje nenaplativi krediti poduzećima koja su dio koncerna Agrokor ili su dio mreže Agrokorovih dobavljača, očekuje se suficit tekućeg računa bilance plaćanja i u 2017. i u 2018. godini.

S druge strane, sve tri sastavnice domaće potražnje – osobna i državna potrošnja te investicije – nastavljaju s pozitivnim doprinosom rastu. Tako se u ovoj godini očekuje porast osobne potrošnje od 4,1 posto, dok se u idućoj godini, uz nešto blaži rast raspoloživog dohotka, očekuje usporavanje trenda rasta potrošnje uz stopu od 3,1 posto. Uz izlazak iz procedure prekomjernog deficita i stabilno punjenje proračuna nije izgledno da će država u bliskoj budućnosti smanjiti svoju potrošnju te se očekuje njezin rast od 1,6 posto u 2017. godini uz blago usporavanje u 2018. s rastom od 1,3 posto. Iako je rast investicijske potrošnje podbacio u odnosu na očekivanja u prvoj polovici godine, očekuje se da će to biti nadoknađeno u trećem i četvrtom tromjesečju te da će investicije završiti 2017. godinu s rastom od 5,1 posto, dok bi u 2018. investicije trebale rasti po stopi od 5,7 posto.

Nastavak fiskalne konsolidacije, prije svega potpomognut povećanjem proračunskih prihoda, u 2017. bi trebao dovesti do dodatnog smanjenja proračunskog deficita. Tako se očekuje da će deficit proračuna opće države iznositi 0,4 posto BDP-a u 2017., dok bi, uz nastavak povoljnih trendova, 2018. godinu Hrvatska mogla završiti sa suficitom proračuna opće države od oko 0,5 posto BDP-a. Paralelno sa smanjenjem proračunskog deficita, udio duga opće države u BDP-u također nastavlja padati. U 2016. godini po prvi je put u deset godina smanjen udio duga u BDP-u u odnosu na prethodnu godinu te se slična dinamika očekuje i u nadolazećem razdoblju. To znači da bi javni dug mogao iznositi oko 82,2 posto BDP-a krajem 2017. i 80,0 posto BDP-a krajem 2018. godine.

Iako drastičan pad nezaposlenosti upućuje na oporavak tržišta rada, službena statistika i dalje pruža zbunjujuću sliku o kretanju zaposlenosti. Naime, privremeni podaci Državnog zavoda za statistiku sugeriraju smanjenje zaposlenosti u odnosu na prethodnu godinu, dok podaci o broju osiguranika Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje govore da je došlo do skromnog povećanja zaposlenosti. Ipak, u nadolazećem razdoblju očekuje se usporavanje pada nezaposlenosti i umjereni rast zaposlenosti te daljnje smanjenje stope nezaposlenosti – na 12,8 posto u 2017. i 11,9 posto u 2018. godini. Povećanje plaća u 2017. godini prvenstveno se temelji na poreznoj reformi s početka godine, ali i općem povećanju plaća u javnom sektoru, dok bi se u 2018. rast plaća trebao temeljiti na daljnjem oporavku tržišta rada te mogućim pritiscima na rast plaća u pojedinim sektorima s nedostatnom ponudom radne snage.

Nakon tri uzastopne godine smanjenja potrošačkih cijena, očekivana stopa inflacije u 2017. godini iznosi 1,1 posto, prvenstveno uzrokovana rastom cijena hrane, što je bilo dovoljno i za nadoknadu nedavnih smanjenja cijena nafte na svjetskom tržištu. U 2018. očekuje se rast potrošačkih cijena od 1,5 posto, dijelom zbog daljnjeg oporavka kako domaće, tako i inozemne turističke potražnje, ali i kao posljedica nedavnih povećanja cijena električne energije za koje se očekuje da će se prenijeti na niz proizvoda i usluga putem kanala proizvođačkih cijena.

Iako je prosječna razina HRK/EUR tečaja u dosadašnjem dijelu godine iznosila 7,44, s nestajanjem potražnje u turizmu očekuje se snažnija aprecijacija do kraja godine te stabilna razina HRK/EUR tečaja za ovu godinu od 7,46. Uzimajući u obzir nastavak oporavka BDP-a i izvoza, uz još jednu uspješnu turističku sezonu, očekujemo prosječni HRK/EUR tečaj u 2018. godini na razini od 7,45. Unatoč padu kreditne aktivnosti u prvih sedam mjeseci 2017. godine, oporavak na tržištu rada, kao i cjelokupni gospodarski oporavak, zajedno s državnim subvencijama za stambene kredite, trebali bi dovesti do pozitivnog rasta kredita do kraja godine od 0,3 posto. S obzirom na predviđeni rast osobne potrošnje i BDP-a, visoku likvidnost i niske kamatne stope, očekuje se ubrzanje rasta kredita u 2018. godini na 3,4 posto.

Istraživači Ekonomskog instituta, Zagreb ipak naglašavaju da postoje brojni rizici ostvarenja ovih prognoza, prije svega u sferi javnih financija. Naime, iako je Vlada uspjela oformiti novu koaliciju te time izbjeći prijevremene izbore, reformski potencijal Vlade i dalje je prilično slab. Odgoda uvođenja poreza na nekretnine to samo dodatno potvrđuje. Osim toga, zategnuti odnosi sa susjedima mogli bi ne samo blokirati ulazak Hrvatske u Organizaciju za ekonomsku suradnju i razvoj (OECD), nego i dovesti u opasnost ostvarenje jednog od najvećih investicijskih projekata u posljednjih nekoliko godina – izgradnju Pelješkog mosta. Očekivane pozitivne trendove u državnim financijama mogle bi ozbiljno ugroziti i rastuće dospelje neplaćene obveze u zdravstvu, ali i restrukturiranje duga Hrvatskih autocesta, nerazriješeno pitanje bankovnih tužbi povezanih sa švicarskim frankom, konačna odluka i način otkupa dionica INA-e od MOL-a, tužbe povezane sa zloglasnim *lex Agrokorom* te potencijalni rast kamatnih stopa u Europskoj uniji.

Više informacija o prognozama može se pronaći u publikaciji Ekonomskog instituta, Zagreb *Croatian Economic Outlook* br. 71 (rujan 2017.), koja će biti dostupna na web stranicama Ekonomskog instituta, Zagreb.

Sažetak prognoza

	2017.	2018.
Rast realnog BDP-a (u %, na godišnjoj razini)	3,1	3,3
Rast potrošnje kućanstava (u %, na godišnjoj razini)	4,1	3,1
Saldo proračuna opće države (prema ESA 2010, % BDP-a)	-0,4	0,5